

Remissvar – delbetänkandet Hemlig dataavläsning – ett viktigt verktyg i kampen mot allvarlig brottslighet (SOU 2017:89)

Post- och telestyrelsen (PTS) har enligt 1 § förordningen (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen ett samlat ansvar inom området för elektronisk kommunikation. Enligt 2 § förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation (FEK) är PTS tillsynsmyndighet enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK). PTS har med utgångspunkt från myndighetens verksamhetsområden följande synpunkter.

Avsnitt 10.10.3 Aktsamhetskrav och informationssäkerhet i samband med verkställighet

PTS ser positivt på att regeln om aktsamhetskrav införs i regleringen och att den även omfattar verkställigheten.

Avsnitt 10.12.2 Medverkan vid verkställighet

PTS anser att kraven gällande operatörernas medverkan måste vara tydligt lagstadgade. Skälen för detta är att det är viktigt för operatörerna och de brottsbekämpande myndigheterna att kunna förutsäga ifall det finns en skyldighet eller inte att medverka, formerna för denna medverkan samt var gränserna går för skyldigheten och att behandlingen stannar vid vad som är absolut nödvändigt. PTS instämmer i denna del med det särskilda yttrandet av Anne Ramberg och anser att det inte är en god lagteknisk metod att å ena sidan säga att det är frivilligt för operatörerna att medverka men samtidigt ange att sådan medverkan kan förväntas. Det bör också framgå klart av reglerna hur operatörerna får behandla och lämna ut uppgifter de har tillgång till.

Även ansvarsfrågan, i fall där individer riskerar att skadas då en operatör utför handlingar på anmodan av brottsbekämpande myndigheter, måste klargöras.

Om en operatör anmodas eller beordras (oavsett om den är frivillig eller obligatorisk) att medverka i verkställandet av en hemlig dataavläsning kan det finnas en risk att tredje man kan drabbas av skada på grund av de åtgärder som då måste genomföras. I sådana fall bör det tydligt framgå att operatören ska hållas ansvarsfri och att konsekvenserna ska hanteras av den ansvariga brottsbekämpande myndigheten.

PTS ser positivt på förslaget att reglera frågan om ersättning men anser att förslaget behöver genomarbetas ytterligare. Det behöver tydliggöras vilka kostnader som ersätts och hur operatörerna ska redovisa dessa för de brottsbekämpande myndigheterna. Klargörs inte detta finns det en risk att både tid och resurser förloras i diskussioner kring oklarheter och olika förväntningar från parterna. Detta skulle kunna göras genom en föreskrift.

Övrigt

Frågan om tillsyn ifall operatörerna inte uppfyller möjligheterna till hemlig dataavläsning måste analyseras. Om detta inte regleras riskerar de brottsbekämpande myndigheterna att hamna i en situation där de inte har någon möjlighet att kräva eller säkerställa att medverkan från operatörerna faktiskt genomförs då inga tvångsmedel eller sanktionsmöjligheter finns. Det kan inte heller anses tillfredställande att det inte finns en tillsynsmyndighet som kan övervaka att operatörerna, i sin vilja att medverka, överskrider vad som kan anses ha varit en motiverad och proportionerlig medverkan i det enskilda fallet. PTS bedömning är att det inte finns någon tillsynsmyndighet som har ansvar för denna fråga. Det bör tydligt framgå av regelverket vem som har detta ansvar. En liknande situation finns idag för hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation (HAK) och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation (HÖK) där de brottsbekämpande myndigheterna kan få ett tillstånd i enlighet med reglerna i 27 kapitlet rättegångsbalken men där det inte finns några uttryckliga regler om skyldighet för operatörer att verkställa beslut. Det finns inte heller någon tillsynsmyndighet som har ansvar för dessa regler. PTS har tillsynsansvar för reglerna enligt LEK, men även där saknas regler om skyldighet för operatörer att verkställa beslut enligt rättegångsbalken.

Som också nämnts i PTS remissvar om delbetänkandet Datalagring – brottsbekämpning och integritet (SOU 2017:75) vill myndigheten mot den här bakgrunden på nytt peka på att det finns ett behov av att genomföra en samlad analys och översyn av reglerna rörande integritetsskydd, lagring respektive inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation för brottsbekämpande ändamål. En sådan översyn bör ta sikte på en systematisk renodling av regelverket och en sammanhållen reglering av tillsyn och kontroll av regelverkets tillämpning.

Dan Sjöblom

Yttrandet har beslutats av generaldirektören Dan Sjöblom. I ärendets slutliga handläggning har även chefsjuristen Karolina Asp, avdelningscheferna Annica Bergman och Annicka Spångberg samt juristen Anders Lindell (föredragande) deltagit.

